

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

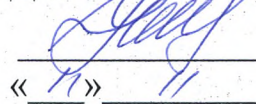
Національний авіаційний університет

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра соціології та політології

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЛСК

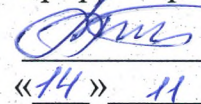

Наталія ЛАДОГУБЕЦЬ

« 14 » 11 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

« 14 » 11 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Історія політичних вчень»

Освітньо-професійна програма: «Політологія»

Галузь знань:

05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність:

052 «Політологія»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	2, 3	270 /9.0	51	68	–	151	-	КР -3 с.	Диф.залік-2 с. Екзамен-3 с.
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

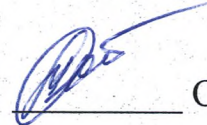
Індекс: РБ-8-052/21-2.1.7

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		Стор. 2 із 18	

Робочу програму навчальної дисципліни «Історія політичних вчень» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Політологія», навчальних та робочих навчальних планів №№ РБ-8-052/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 052 «Політологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри соціології та політології

О. Мостіпан

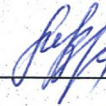
Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 052 «Політологія» та освітньо-професійною програмою «Політологія» - кафедри соціології та політології, протокол № 12 від «05» 05 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми

І. Прокопчук

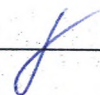
/Завідувачка кафедри

О. Хомерікі

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій (ФЛСК), протокол № 9 від «06» 10 2022 р.

Голова НМРР

А. Кокарева

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Пояснювальна записка.....	4
1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2 Результати навчання які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	6
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	6
2. Програма навчальної дисципліни.....	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни.....	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	7
2.3. Тематичний план	11
2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	13
3.1. Методи навчання.....	13
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	13
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	13
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.....	14

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08–01–2022
		Стор. 4 із 18	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Історія політичних вчень» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 р., № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Історія політичних вчень» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі соціальних та поведінкових наук.

Метою викладання дисципліни є ознайомити студентів з підвалинами історії політичних вчень, суттю та принципами ключових політичних ідей в історії людської цивілізації, створити основи розуміння співвідношення історії політичних вчень з іншими науками про суспільство, проаналізувати головні методологічні проблеми в історії політичних вчень, навчити аналізувати тенденції та історичну обумовленість ідей про сферу політики, готувати аналітичні порівняльні схеми щодо політичних ідей, що постали в один період часу, в різних культурних регіонах світу, навчитись самостійно виокремлювати причинно-наслідкові зв'язки появи тих чи інших політичних ідей, створити засади розуміння співвідношення між політичною свідомістю та політичними ідеями.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- розгляд основних тенденцій становлення політичних ідей в історії;
- встановлення зв'язку між виникненням політичних ідей та змінами у політичній свідомості;
- дослідження причинно-наслідкових зв'язків виникнення подібних політичних ідей в різних державах в одному історичному проміжку часу.

1.2 Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

Мати навички професійної комунікації.

Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

Вміти використовувати базовий категоріально-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобом масової інформації, експертам з інших галузей знань.

Застосовувати навички та знання ведення політичних переговорів, враховуючи різноманітний контекст міжкультурних та міжетнічних відносин.

Визначати засоби й механізми реалізації інноваційних політичних ініціатив. Професійно виконувати політикоорганізаційні, експертні, дорадчі та консультативні функції на національному та міжнародному ринку праці.

Визначати національні пріоритети та національні інтереси України з урахуванням безпекової складової в умовах зовнішніх викликів та загроз.

Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Підсумкові результати навчання: (далі ПРН)

ПРН7. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

ПРН8. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ПРН9. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна «Політична антропологія»:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Політична антропологія» студент повинен набути таких **компетентностей**:

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові компетенції (далі – ФК).

ФК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ФК2. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ФК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Історія політичних вчень» базується на знаннях таких дисциплін «Політична історія світу», «Історія культури», «Історія розвитку державності» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Сучасна політична думка України», «Політичні ідеї в європейській культурі» та «Актуальні проблеми сучасного державотворення» та інших.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме: **Модуль №1 «Політичні ідеї в епоху**

Відродження та Нового Часу» та Модуль №2 «Розвиток політичних ідей наприкінці XIX та у XX століттях», які є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульних контрольних робіт та аналіз результатів її виконання.

Окремим третім модулем (освітнім компонентом) є курсова робота (КР), яка виконується у третьому семестрі. КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля Модуль № 1 «Політичні ідеї в епоху Відродження та Нового Часу».

Інтегровані вимоги модуля №1

Знати:

- предмет, методи, теоретичні основи історії політичних вчень;
- основну проблематику та зміст політичних ідей, що склались у період Відродження та Нового Часу;
- принципи аналізу наукових досліджень у сфері історії політичних вчень;
- політичні цінності та політичну культуру, що передували появі ідей в історії політичних вчень.

Вміти:

- демонструвати знання спеціалізованої літератури із тематики історії політичних вчень;
- пояснювати критерії типології та основні характеристики сучасних інструментів досліджень у сфері історії політичних вчень;

Мати здатності до:

- дослідження впливу ідей з історії політичних вчень у сучасних політичних процесах;
- робити експертну оцінку процесів формування політичної культури в сучасному світі під впливом ідей з історії політичних вчень;
- виявлення причин функціонування різних типів політичних систем під впливом ідей з історії політичних вчень.

Тема 1. Політична думка епохи Відродження та Реформації .

Політичні ідеї Н. Макиавеллі. Політична думка утопічно-соціалістичного напрямку: Томас Мор і Томазо Кампанела. Релігійні засади у політичній думці: Мартін Лютер, Томас Мюнцер, Жан Кальвін.

Тема 2. Політична думка в Голландії періоду Нового Часу.

Історичні підвалини становлення політичних ідей у новий час в Голландії. Політичні ідеї Гуго Гроція. Політичні ідеї Баруха (Бенедикта) Спінози.

Тема 3. Політична думка в Англії у Новий Час.

Історичні підвалини становлення політичної думки в Англії у Новий Час. Політична концепція Т. Гоббса. Політичні ідеї Дж. Локка.

Тема 4. Політична думка Франції у період Нового Часу.

Політичні ідеї Шарль-Луї Монтеск'є у роботі "Про дух законів". Політичні ідеї Жан-Жак Руссо у роботі "Про суспільний договір...". Політичні ідеї представників утопічного соціалізму XVIII ст.: Жан Мельє, Габріель Бонно де Маблі, Мореллі та Гракх Бабеф.

Тема 5. Політична думка Німеччини у період Нового Часу.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		Стор. 7 із 18	

Особливості політичного та культурного розвитку Німеччини кінця XVIII-початку XIX ст. Політичні ідеї Іммануїла Канта у роботах "Ідеї загальної історії з космополітичної точки зору" та "Метафізичні початки вчення про право", "До вічного миру". Політичні ідеї Фрідріха Гегеля у роботі "Філософія права".

Тема 6. Класичний лібералізм.

Політичні ідеї Бенжамена Констана. Політичні ідеї Алексіс де Токвіля. Політичні ідеї Ієремії Бентама.

Тема 7. Критично-утопічний та "революційний" соціалізм XIX століття.

Соціально-політичні передумови формування антикапіталістичних, соціалістичних і комуністичних течій XIX століття. Критично-утопічний соціалізм: Сен-Сімон, Ш. Фур'є та Р. Оуен. Робітничий комунізм: Вільгельм Вейтінг. Утопічний революційний комунізм: Луї Огюст Бланкі, Теодор Дезамі, Етьєн Кабе.

Тема 8. Марксизм.

Історичні, економічні та соціально-політичні передумови появи марксизму. Філософсько-економічне обґрунтування нового суспільного ладу в марксизмі. Критика політичних концепцій утопічного соціалізму в марксизмі. Політичні ідеї у роботі "Капітал". Розвиток марксизму у СРСР.

Тема 9. Елітизм

Політичні ідеї у роботі Гаєтано Моска "Основи політичної науки"/"Пануючий клас". Політичні ідеї у роботі Вільфредо Парето. "Трактат із загальної соціології". Політичні ідеї у роботі Роберта Міхельса "До соціології партійності в сучасній демократії".

Тема 10. Нерівність та влади у дискурсі політичної думки

Територіальна поведінка як підстава нерівності та влади. Соціобіологічна дихотомія "свої-чужі". Агресивна поведінка. Статова та гендерна нерівність. Вікова нерівність. Внутрішні та зовнішні чинники виникнення нерівності.

Тема 11. Концепції політичного розвитку в історії політичної думки

Поняття раси. Расова класифікація народів світу. Расово-антропологічна концепція Л.Вольтмана: Політичні властивості рас; соціальні вияви міжрасових контактів; політико-соціальна стратифікація суспільств; політичні аспекти цивілізаційного розвитку.

Тема 12. Концепції влади у політичних теоріях

Сутність влади та панування. Традиційне панування. Організаційно-управлінські функції влади. Перерозподільчі функції влади. Редистрибуція. Військово-організаційні функції влади. Сакральні функції влади. Символіка влади.

Тема 13. Лідерство у політичних теоріях

Лідерство в ранньоземлеробських суспільствах. Бігмен. Феномен вождизму в працях політичних мислителів. Вождизм: сутність та типологія. Альтернативи вождизму.

Тема 14. Походження та еволюція держави

Теорії виникнення держави. Сутність та основні ознаки держави (інтегративний та конфліктний підходи). Ранньодержавні утворення. Первинні та вторинні держави. Шляхи еволюції державних утворень. Альтернативи державним утворенням.

Тема 15. Політичні ідеї у сучасному гуманітарному дискурсі

Традиціоналізм та модернізація на сучасному етапі. Традиційний тип панування (досвід XX - поч. XXI ст.). Особистісний характер влади сучасних політій. Етнонаціональні чинники політогенезу в кінці XX - на початку XXI ст. Корупція, хабарництво.

Тема 16. Політичні ідеології

Поняття "політична ідеологія". Структура, функції та рівні політичної ідеології. Поняття та

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 12.01.08–01–2022
		Стор. 8 із 18	

рівні політичної ідеології: теоретико-концептуальний, програмно-політичний, актуалізований. Основні ідеологічні світові течії. Витоки лібералізму та класичний лібералізм. Формування неолібералізму.

Тема 17. Групи інтересів у працях з історії політичних вчень

Поняття груп інтересів. Типологія груп інтересів. Місце і роль груп тиску у політичному процесі. Різновиди груп тиску. Методи дії лобістських груп.

Модуль №2 «Розвиток політичних ідей наприкінці XIX та у XX століттях».

Інтегровані вимоги модуля №2

Знати:

- основну проблематику та зміст політичних ідей, що виникли у XIX та XX ст.;
- принципи впливу політичних ідей, що виникли у XIX та XX ст. на сучасні політичні процеси;
- політичні цінності та орієнтації громадян в сучасному світі, що формуються під впливом ідей з історії політичних вчень XIX та XX ст.

Вміти:

- демонструвати знання спеціалізованої літератури із тематики історії політичних вчень XIX та XX ст.
- пояснювати критерії типології та основні характеристики сучасних інструментів досліджень у сфері історії політичних вчень;

Мати здатності до:

- дослідження впливу ідей з історії політичних вчень XIX та XX ст. у сучасних політичних процесах;
- робити експертну оцінку процесів, що детермінують формування суспільно-політичних ідей, що згодом стають предметом вивчення в історії політичних вчень;
- виявлення впливу політичних ідей XIX та XX ст. на особливості функціонування різних типів політичних систем.

Тема 1. Неомарксистські теорії розвитку в політичній науці.

Теорія політики Антоніо Грамші. «Залізний закон олігархії» Роберта Міхельса. Неомарксизм Нікоса Пуланзаса.

Тема 2. Теорії інституціоналізму та елітарної демократії.

Теорія інституціоналізму Моріса Оріу. Теорія елітарної демократії Йозефа Шумпетера. Проблеми ідеології та утопії в політичній концепції Карла Мангейма.

Тема 3. Біхевіоралістичні теорії політики.

Чарльз Мерріам як один із фундаторів американської політологічної науки. Біхевіористська концепція предмета політичної науки Гаральда Лассуелла. Теорія «зацікавлених груп» Артура Бентлі.

Тема 4. Нормативні теорії влади і демократії.

Теорія демократії Джованні Сарторі. Поліархічна теорія демократії Роберта Даля. Консоціальна демократія Арндта Лейпхарда.

Тема 5. Теорії системного та структурно-функціонального аналізу політики.

Структурний аналіз політики Талкотта Парсонса. Системний функціоналізм у вченні Габрієля Алмонда. Системний аналіз у політичній теорії Девіда Істона. Методологічні засади постструктуралізму Мішеля Фуко.

Тема 6. Компаративний і комунікативний аналіз у політичній теорії.

Політичні ідеї у працях Ханна Арендт. Теорія політичної комунікації Юргена Хабермаса. Компаративний аналіз у працях Девіда Аптера.

Тема 7. Теорії політичної модернізації.

“Теорія справедливості” у політичних ідеях Джона Роулза. Теорія політичної модернізації і розвитку Самюеля Хантінгтона. Критичний раціоналізм світового політичного розвитку у працях Карла Поппера.

Тема 8. Технократично-сцієнтичні концепції політичного розвитку.

Данієл Белл про індустріальне суспільство та «меритократію». Постіндустріальна прогностика Елвіна Тоффлера. Концепція «інформаційного суспільства» Йозефа Масуди.

Тема 9. Політичні ідеології у дискурсі політичної думки.

Поняття “політична ідеологія”. Структура, функції та рівні політичної ідеології. Поняття та рівні політичної ідеології: теоретико-концептуальний, програмно-політичний, актуалізований. Основні ідеологічні світові течії. Витоки лібералізму та класичний лібералізм. Формування неолібералізму.

Тема 10. Виборчий процес як напрям досліджень в історії політичних ідей.

Механізми і процедури виборчого процесу. Виборчий процес та виборчі технології. Основні типи виборчих систем: мажоритарна, пропорційна та змішані, їх достоїнства та недоліки. Характеристики виборчого права та виборчих процедур у сучасному українському суспільстві. Тактика виборчої кампанії.

Тема 11. Політичний розвиток та модернізація

Політичний розвиток як засіб створення якісно нових інститутів для прогресивного розвитку суспільства. Поняття та сутність політичної модернізації. Теорії політичної модернізації. Ліберальний напрямок (Р.Даль, Г.Алмонд, Л.Пай), консервативна орієнтація (С. Хантінгтон, К.Дейч, Х.Ліндц). Суперечності політичної модернізації: дилема економічної ефективності та соціальної справедливості. Особливості політичної модернізації в сучасній Україні.

Тема 12. Політичні конфлікти і кризи в історії політичних вчень

Конфлікт як соціальне явище. Функціональний та структуралістський напрямки дослідження конфліктів. Теорії Л.Козера, Р.Дарендорфа, К.Боулдінга. Джерела політичних конфліктів. Етапи протікання політичного конфлікту. Функції та класифікація політичних конфліктів. Внутрішньополітичні та міжнародні конфлікти. Особливості міждержавних конфліктів. Специфіка етнополітичних конфліктів. Поняття «політичної кризи». Політичні конфлікти в сучасній Україні.

Тема 13. Світовий політичний процес та міжнародні відносини

Поняття «світовий політичний процес». Теоретичний дискурс реалістів та ідеалістів про сутність світової політики. Суб'єкти, види і принципи міжнародних політичних відносин. Міжнародні організації та міжнародні політичні відносини. Три рівня світового політичного процесу: глобальний, регіональний, субрегіональний.

Тема 14. Технократично-сцієнтичні концепції політичного розвитку.

Глобалізація як один із провідних процесів світового розвитку. Сучасні тенденції світового розвитку у контексті глобалізації. Поняття глобальної політики. Глобальні проблеми людства та їх класифікація. Соціально-політичні перспективи розвитку людства. Футурологічні концепції сучасності.

Тема 15. Концепція «інформаційного суспільства» Йозефа Масуди.

Поняття «світовий політичний процес» та інформаційне суспільство. Теоретичний дискурс реалістів та ідеалістів про сутність світової політики. Суб'єкти, види і принципи

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 12.01.08–01–2022
		Стор. 10 із 18	

функціонування інформаційного суспільства. Міжнародні організації та міжнародні політичні відносини.

Тема 16. Політичні аспекти в теоріях розвитку глобальної економіки.

Глобалізація як один із провідних процесів світового розвитку. Сучасні тенденції світового розвитку у контексті глобалізації. Поняття глобальної політики. Глобальні проблеми людства та їх класифікація. Соціально-політичні перспективи розвитку людства. Футурологічні концепції сучасності.

Тема 17. Геополітичні ідеї у працях Стейна Роккана.

Сутність інституціональних змін світового порядку та дискусії щодо універсалізації соціального регулювання. Імпорт чужорідних організаційних форм та латентна соціальна напруженість. Перегляд засад довіри як соціально-культурного підґрунтя глобальних інституціональних утворень.

Модуль №3 «Курсова робота».

Інтегровані вимоги модуля №3

Курсова робота виконується у третьому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій.

Метою курсової роботи є закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння всього навчального матеріалу дисципліни «Історія політичних вчень». Вироблення навичок визначати об'єкт, предмет, цілі та задачі; здійснювати операціоналізацію рис об'єкту дослідження; навчитися висувати гіпотези, вирішувати методичні та процедурні питання та виробляти навички аналітичного мислення. Навчитись користуватись таким методом збору політологічних даних, як опитування з урахуванням його різновидів. Використовувати кількісні методи узагальнення, обробки та аналізу політичних даних; різні види аналізу даних в роботі з масивами соціологічних даних та підготовці звітних документів дослідження, використовуючи пакети обробки ОСА.

А також розвитку навичок їх практичного застосування при розв'язанні фахових завдань. Курсова робота має також за мету навчити студента-політолога працювати з літературними джерелами і надати йому досвід самостійного теоретичного осмислення результатів емпіричного дослідження. Виконання КР є важливим етапом у підготовці до виконання дипломного проекту (роботи) майбутнього фахівця.

Виконання, оформлення та захист КР здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання КР – 30 годин самостійної роботи.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		Стор. 11 із 18	

2.3. Тематичний план (тематичний план)

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Політичні ідеї в епоху Відродження та Нового Часу»									
		2 семестр				- семестр			
1.1	Політичні ідеї Н. Макіавеллі.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.2	Релігійні засади у політичних ідеях Мартіна Лютера, Томаса Мюнцера та Жана Кальвіна.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.3	Політичні ідеї Гуго Гроція.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.4	Політичні ідеї Баруха (Бенедикта) Спінози.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.5	Політична концепція Т. Гоббса.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.6	Політичні ідеї Дж. Локка.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.7	Політичні ідеї Шарль-Луї Монтеск'є у роботі "Про дух законів".	8	2	2	4	-	-	-	-
1.8	Політичні ідеї Жан-Жак Руссо у роботі "Про суспільний договір...".	8	2	2	4	-	-	-	-
1.9	Політичні ідеї Іммануїла Канта.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.10	Політичні ідеї Фрідріха Гегеля	8	2	2	4	-	-	-	-
1.11	Політичні ідеї Бенжамена Констана.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.12	Політичні ідеї Ієремії Бентама.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.13	Критично-утопічний соціалізм: Сен-Сімон, Ш. Фур'є та Р. Оуен.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.14	Утопічний революційний комунізм: Луї Огюст Бланкі, Теодор Дезамі.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.15	Політичні ідеї у роботі "Капітал"	8	2	2	4	-	-	-	-
1.16	Розвиток марксизму у СРСР.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.17	Політичні ідеї у роботах Гаєтано Моска та Вільфредо Парето.	6	2	-	4	-	-	-	-
1.18	Модульна контрольна робота № 1	6	-	2	4	-	-	-	-
Усього за модулем № 1		135	34	34	67	-	-	-	-
Модуль №2 «Розвиток політичних ідей наприкінці XIX та у XX століттях»									
					3 семестр		- семестр		

2.1	Неомарксистські теорії розвитку в політичній науці.	7	2	2	3	-	-	-	-
2.2	«Залізний закон олігархії» Роберта Міхельса.	5	-	2	3	-	-	-	-
2.3	Теорії інституціоналізму та елітарної демократії.	7	2	2	3	-	-	-	-
2.4	Проблеми ідеології та утопії в політичній концепції Карла Мангейма.	5	-	2	3	-	-	-	-
2.5	Біхевіоралістичні теорії політики.	7	2	2	3	-	-	-	-
2.6	Теорія «зацікавлених груп» Артура Бентлі.	5	-	2	3	-	-	-	-
2.7	Нормативні теорії влади і демократії.	7	2	2	3	-	-	-	-
2.8	Консоціальна демократія Арндта Лейпхарда.	5	-	2	3	-	-	-	-
2.9	Методологічні засади постструктуралізму Мішеля Фуко.	7	2	2	3	-	-	-	-
2.10	Компаративний і комунікативний аналіз у політичній теорії.	5	-	2	3	-	-	-	-
2.11	Політична комунікація у вченні Юргена Хабермаса.	7	2	2	3	-	-	-	-
2.12	Теорії політичної модернізації.	5	-	2	3	-	-	-	-
2.13	Політичні ідеї у працях Карла Поппера	7	2	2	3	-	-	-	-
2.14	Технократично-сцієнтичні концепції політичного розвитку.	5	-	2	3	-	-	-	-
2.15	Концепція «інформаційного суспільства» Йозефа Масуди.	7	2	2	3	-	-	-	-
2.16	Політичні аспекти в теоріях розвитку глобальної економіки.	5	-	2	3	-	-	-	-
2.17	Геополітичні ідеї у працях Стейна Роккана	4	1	-	3	-	-	-	-
2.18	Модульна контрольна робота № 2	5	-	2	3	-	-	-	-
Усього за модулем №2		105	17	34	54	-	-	-	-
Курсова робота		30	-	-	30				
Усього за навчальною дисципліною		270	51	68	151	-	-	-	-

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, практика-дискусія, метод мозкового штурму, робота в малих групах, метод конкретної ситуації (case-study), тестування.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Безродний Є.Ф. Історія політичних вчень : навч. посібник для студентів ВНЗ / Безродний Є.Ф., Уткін О.І. ; М-во освіти і науки України. – Київ : Професіонал, 2006. – 424 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		Стор. 13 із 18	

3.2.2. Марчук В.П. Історія політичних і правових вчень : навчальний посібник / В.П. Марчук, Г.В. Марчук ; Міжрег. акад. упр. персоналом. – Київ : Персонал, 2009. – 480 с.

3.2.3. Цюрупа М.В. Історія політичних і правових вчень : курс лекцій: [навч. посібник для студентів ВНЗ] / М.В. Цюрупа, В.С. Ясинська. – Київ : Кондор, 2014. – 269 с.

3.2.4. Андрусак Т.Г. Історія політичних та правових вчень : навч. посібник / Т.Г. Андрусак ; МОНУ, ЛНУ ім. Івана Франка. – Львів : Львівський національний університет ім. І.Франка, 2001. – 220 с.

3.2.5. Історія політичних та правових вчень (матеріали для вивчення) / КУ ім. Т.Шевченка; Укладач Б.І. Мороз. – Київ : Б.и. – 162с. – (Матеріали для студентів)

3.2.6. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: політичні доктрини ХХ - початку ХХІ ст. : навч. посіб. / А.С. Романюк ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Київ : Знання, 2011. – 255 с.

3.2.7. Цурканова І.О. Політологія : Конспект лекцій з дисципліни «Філософія та політологія» для студентів усіх спеціальностей : навчальний посібник – Дніпро : УДУНТ, 2022. 102 с.

3.2.8. Прокопчук І.І. Проблема демократичного транзиту у працях французького вченого Алексіса де Токвіля// Грані.- 2021.- Том. 24.- вип. 12.- с. 30-37.

3.2.9. Прокопчук І.І. Ліберально-демократична теорія влади Алексіса де Токвіля// Наукові перспективи.-2022.-вип.1 (19).- с.221-232.

3.2.10. Морарь М.В. Політологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2019. 176с.

Допоміжна література

3.2.11. Горбань Т.Ю. Етнополітичні вектори української суспільно-політичної думки (початок ХХ століття) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2005. – С. 6-10. – (Історія ; Вип. 80/81).

3.2.12. Слющинський Б.В. Історія суспільно-політичної думки: курс лекцій : Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Європейський ун-т; Б.В. Слющинський. – Київ : Європейський університет, 2005. – 456с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1 Публікації розміщені на електронному ресурсі Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського - <http://nbuv.gov.ua/>

3.3.2. Інформаційно-аналітичні ресурси Науково-технічної бібліотеки Національного авіаційного університету - <http://www.lib.nau.edu.ua/main/>

3.3.3. Інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого - <https://nlu.org.ua/>

3.3.4. Видання Oxford Journal Academics - <https://academic.oup.com/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		Стор. 14 із 18	

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
2 семестр			3 семестр		
Модуль №1 «Політичні ідеї в епоху Відродження та Нового Часу»			Модуль №2 «Розвиток політичних ідей наприкінці XIX та у XX століттях»		
Відповідь на практичному занятті (5 б. х 6)	30	-	Відповідь на практичному занятті (5 б. х 5)	25	-
Доповідь з презентацією (15 б. х 3)	45	-	Доповідь з презентацією (15 б. х 2)	30	-
Експрес-контроль (5 б. х 1)	5	-	Експрес-контроль (5 б. х 1)	5	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>	-	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	<i>36 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-	Виконання модульної контрольної роботи №2	20	-
-	-	-	Виконання підсумкової контрольної роботи	-	-
Усього за модулем №1	100	-	Усього за модулем №2	80	-
Семестровий екзамен				20	
Усього за дисципліною				100	
Модуль №4 «Курсова робота»					
Вид навчальної роботи			Мах кількість балів		
Виконання курсової роботи			60		
Захист курсової роботи			40		
Виконання та захист курсової роботи			100		

Залікова (екзаменаційна) рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08–01–2022
		Стор. 15 із 18	

залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична оцінка з підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах (з цієї дисципліни – за другий та третій семестри) з наступним її переведенням в оцінки за національною шкалою ECTS. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

4.7. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсової роботи в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю.

4.8. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсової роботи, крім відомості модульного контролю, заноситься також до навчальної картки, та залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		Стор. 16 із 18	

Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	14.11.22	Редзюченко К. А.	<i>[Signature]</i>	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1.	Голова Н. О.	Форм. № 1 09.02.24	<i>[Signature]</i>	Адекватно РМТ-2023

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

Додаток 3

Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14	15	
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія політичних вчень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08–01–2022
		Стор. 18 із 18	

Додаток 4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)